

Republika Srbsko

MINISTERSTVO OSVETY A VEDY

ÚSTAV PRE HODNOTENIE KVALITY VZDELÁVANIA A VÝCHOVY

VOJVODINSKÝ PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA NA KONCI ZÁKLADNÉHO VZDELÁVANIA A VÝCHOVY

školský rok 2011/2012

TEST 3

SLOVENSKÝ JAZYK

POKYNY NA VYPRACOVANIE TESTU

V teste, ktorý máš vyriešiť, je 20 úloh, a na prácu je určených 120 minút. Každú úlohu najprv pozorne prečítaj a rozmysli si, čo sa v nej žiada. Najprv vyrieš tie úlohy, ktoré sú ti ľahšie, a neskôršie rieš tie úlohy, ktoré sú ti ťažšie.

Pozorne prečítaj text každej úlohy, lebo je v ňom vysvetlené, akým spôsobom máš odpovedať. V úlohách sa od teba žiada, aby si zakrúžkoval písmeno pred správnu odpoveďou, spojil časti odpovedí, niečo napísal a pod.

Vždy používaj úplné názvy pri riešení úloh, skratky nie sú prípustné (napr. treba napísať: príslovkové určenie miesta, a nie p. u. m.).

Do štvorčeka, ktorý je na pravej strane úlohy, nepíš nič. Je to miesto, kde sa zapíše počet bodov.

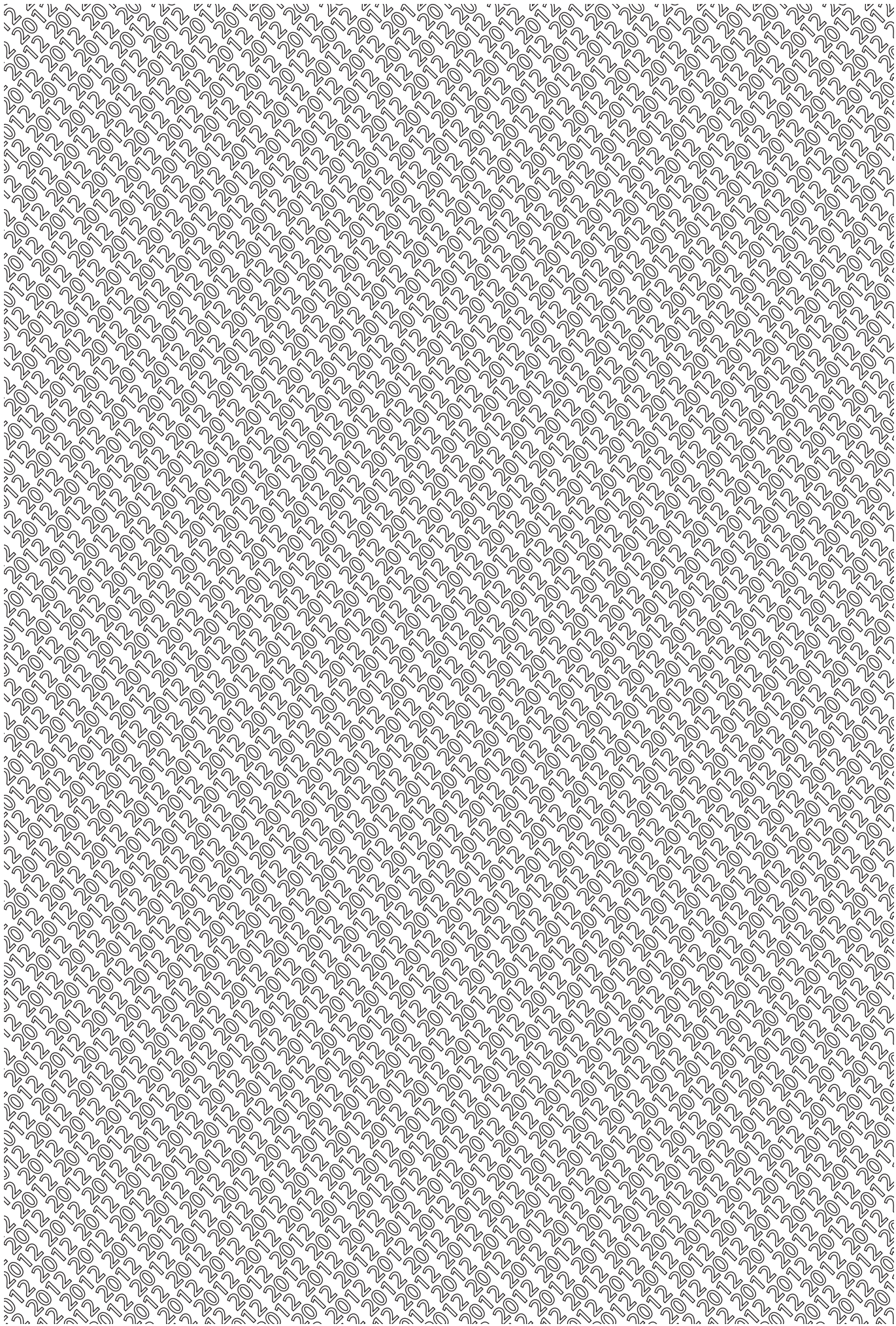
Na tejto a na poslednej strane nepíš nič.

Test musíš písať **chemickou ceruzkou**. Počas práce môžeš používať grafitovú ceruzku a gumičku. Úlohy rieš najprv grafitovou ceruzkou, lebo tak budeš mať možnosť opraviť chybu, ak ju zbadáš.

Predtým, ako odovzdáš test, prever svoje odpovede ešte raz, a potom všetky odpovede napíš chemickou ceruzkou. Odpoveď, ktorá je napísaná iba grafitovou ceruzkou, sa neuzná, ako ani odpoveď, ktorá je prečiarknutá a opravená chemickou ceruzkou.

Ak skončíš s prácou skôr, odovzdaj test dozornému učiteľovi a potichu vyjdi von, aby si nevyrušoval ostatných.

Želáme ti mnoho úspechov na skúške!

1. Urč, akým štýlom sú napísané dané texty. Za umeleckým textom napíš písmeno **U**, za odborným **O**, za administratívnym **A**:

a) Priaznivé podmienky na vznik encyklopédií sa vytvorili v 17. a 18. storočí, keď sa stali účinným prostriedkom na šírenie vzdelanosti a popularizáciu nových vedeckých poznatkov. _____

b) Vec: Objednávka časopisu Mladý informatik
Objednávam si u Vás mesačník Mladý informatik. Časopis mi posielajte od 3. októbra 2011 na moju adresu. Zašlite mi, prosím, aj poštovú poukážku na úhradu ročného predplatného. _____

c) Hľadel Jerguš do potôčka a premýšľal o ňom: Za tuhej zimy vystupuje z neho hustá biela para. Zo dna a briežkov vyrastá sviežozelená jemná tráva, voda ju sčesáva ako dlhé vlasy. _____

2. Texty v rámcoch sú odpísané z rôznych častí tej istej knihy (Michal Týr: Číslovky v spisovnej slovenčine a spisovnej srbochorvátčine). Pozorne ich prečítaj a všimni si, z ktorých častí sú odpísané.

1.

B	D
Babić, S. 27, 95 – 99, 101	Damborský, J. 14, 29, 101
Bajzíkova, E. 25, 77, 82, 101, 103	Daničić, Đ. 65
Barnetová, V. 11, 101	Diklić, Z. 48, 102

2.

ÚVOD	5
1. K ROZDELENIU SLOV NA SLOVNÉ DRUHY	7
Slovné druhy v ruštine	8
Slovné druhy v slovenčine a srbochorvátčine	14
Slovné druhy v češtine	21

a) Prvý text je z predslovu a druhý z menného registra.

b) Prvý text je z bibliografie a druhý z úvodu.

c) Prvý text je z obsahu a druhý z menného registra.

d) Prvý text je z menného registra a druhý z obsahu.

3. V texte je úryvok z bibliografických údajov z knihy Ladislava Navrátila *Nominálne slovné druhy*. Pozorne prečítaj úryvok a vyznač diela, v ktorých sú spracované číslovky ako slovný druh. Zakrúžkuj písmeno pred správnou odpoveďou.

- a) Navrátil, L.: Skloňovanie podstatných mien. Nitra:Enigma, 1996. 82 s.
- b) Navrátil, L.: Prídavné mená – zámená – číslovky. Nitra:Enigma, 1998. 84 s.
- c) Patáková, M.: Ako rozoberať vety. Bratislava:SPN, 1977. 176 s.
- d) Pravidlá slovenského pravopisu. 3., upravené a doplnené vydanie. Bratislava:Veda, 2000. 592 s.
- e) Synonymický slovník slovenčiny. Red. M. Pisárčiková. Bratislava:Veda, 1995. 372 s.

4. Pozorne prečítaj text o bielej a hnedej ryži prebratý z internetu zo zahraničnej tlače (magazín Žena).

Farba ryže rozhoduje o vašom zdraví

Biela ryža je zďaleka najpopulárnejšia a ľahko dostupný druh. Zrná sú však zbavené povrchových vrstiev, a tým dôležitých minerálnych látok a vitamínov. Pri konzumácii bielej ryže, existuje niekoľko vecí, ktoré treba zvážiť:

- Takmer všetky živiny sú zničené počas spracovania
- Biela ryža zvyšuje hladinu cukru v krvi a vyvoláva nežiaduce reakcie v tele
- Biela ryža neobsahuje vlákninu ako hnedá ryža
- Obsahuje len prázdne kalórie

Hnedá ryža na rozdiel od bielej ryže, obsahuje všetky vonkajšie vrstvy, kde sa nachádza väčšina výživy. Má vysoký obsah esenciálnych mastných kyselín. Niekoľko štúdií sa snaží nájsť súvislosť medzi konzumáciou hnedej ryže a znížením rizika cukrovky.

- Hnedá ryža obsahuje otruby, populárne živiny, ktoré zlepšujú trávenie
- Má vysoký obsah železa
- Je známe, že znižuje hladinu cholesterolu
- Pomáha znižovať riziká spojené s rakovinou
- Znižuje chuť k jedlu, pretože má vysoký obsah vlákniny

Zakrúžkuj S alebo N podľa toho, či je tvrdenie správne, alebo nesprávne.

a) Hnedá a biela ryža obsahujú vlákničky a znižujú chuť k jedlu.	S	N
b) Hnedá ryža má vysoký obsah železa a vlákničky.	S	N
c) Biela ryža znižuje hladinu cholesterolu.	S	N
d) Hnedá ryža znižuje chuť k jedlu, pretože má vysoký obsah vlákničky.	S	N

5. Pozorne prečítaj uvedenú tabuľku.

VZORY PODSTATNÝCH MIEN

mužský rod	životné	v N j. č. zakončené na spoluhlásku alebo -o	chlap
		v N j. č. zakončené na -a	hrdina
	neživotné	v N j. č. zakončené na tvrdú alebo obojakú spoluhlásku	dub
		v N j. č. zakončené na mäkkú spoluhlásku	stroj
ženský rod	v N j. č. zakončené na samohlásku	pred -a tvrdá alebo obojaká spoluhl.	žena
		pred -a mäkká spoluhlásku	ulica
	v N j. č. zakončené na spoluhlásku	v G j. č. prípona -e	dľaň
		v G j. č. prípona -i	kosť
stredný rod		v N j. č. zakončené na -o	mesto
		v N j. č. zakončené na -e	srdce
		v N j. č. zakončené na -ie	vysvedčenie
		v N j. č. zakončené na -a, -ä	dievča

Na základe tabuľky doplň nasledovné vety:

- a) Vzor dľaň má v genitíve jednotného čísla príponu _____ .
- b) Podľa vzoru dievča sa skloňujú podstatné mená zakončené v N j. č. na _____ .
- c) Neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené v N j. č. na mäkkú spoluhlásku sa skloňujú podľa vzoru _____ .

6. Zoraď synonymá slova **pásmo** podľa abecedy (na čiary napíš poradové čísla 1. až 6.).

- ____ rajón
- ____ oblasť
- ____ územie
- ____ úsek
- ____ obvod
- ____ zóna

7. Pri každej dvojici zakrúžkuj správne utvorenú vetu.

1. Myši zjedli mačky.
2. Mačky zjedli myši.

1. Rozhodca vylúčil hráča po ostrom zákroku.
2. Hráč po ostrom zákroku bol vylúčený rozhodcom.

1. Blahoželáme vám k meninám.
2. Blahoželáme vám na menynách.

1. Snahou žiaka bolo a je využiť ťahák tak, aby učiteľom spozorovaný nebol.
2. Žiak sa snažil a snaží využiť ťahák tak, aby ho učiteľ nespozoroval.

8. Na vyznačené miesta napíš prihlášku v mene Janka Jankoviča na člena stolnotenisového klubu v tvojej osade. Údaje zistíš z Jankovej biografie.

Janko Jankovič sa narodil 09. februára 1995, v Novom Sade ale celý život býva na ulici Jána Marčoka 15 v Kysáči.

Rád telefonuje a preto mu kamaráti často volajú domov na telefónne číslo 123/456-789. Niekedy si s kamarátmi píše aj SMS-ky na číslo 987 654 321. Janko píše a dostáva maily, takže mailovú adresu janko@jankomail.com často používa.

Prihláška

Meno a priezvisko: _____

Dátum narodenia: _____

Miesto narodenia: _____

Adresa (ulica, číslo a osada): _____

Telefón: _____

Mobilný telefón: _____

E-mail: _____

9. Pozorne prečítaj uvedené vlastnosti hovoreného slova a písomného vyjadrovania a zakrúžkuj písmená pred správnymi tvrdeniami.

1. Vlastnosti hovoreného slova sú:
  - a) ústnosť, súkromnosť, expresívnosť;
  - b) presnosť, ústnosť, odbornosť;
  - c) presnosť, písomnosť, odbornosť.

2. Vlastnosti písomného vyjadrovania sú:

- a) ústnosť, súkromnosť, expresívnosť;
- b) presnosť, ústnosť, odbornosť.
- c) presnosť, písomnosť, odbornosť

10. Pozorne prečítaj uvedené vety a zakrúžkuj písmeno pred tou, ktorá je pravopisne správne napísaná.

- a) Oheň v pralese bol rozzúrený ako býk.
- b) S tvojími výmyslami si vieme poradiť
- c) Myslí si, že je štyri krát múdrejší ako my
- d) Pieseň jej pripomýna vodopády a šum orlých krídel.

11. V ktorej z možností sú všetky slovesné tvary zložené? Zakrúžkuj písmeno pred správnu odpoveďou.

- a) budem maľovať, bol by nasypal, bol som chválený
- b) písal by som, dokončiac, rozhodli sme sa
- c) smeje sa, pískam si, pomenovali ste
- d) rozmýšľať, chválil sa, bol by myslel

12. V danom rade slov sú základové a odvodené slová. Z daných slov vypíš na čiary **odvodené** podľa toho, akým spôsobom sú odvodené.

voda, vodnár, písať, zapísať, dopísať, čítať, čitateľ,

odvodené slová **príponou**: _____

odvodené slová **predponou**: _____

13. Podčiarkni slovo, ktoré do uvedenej skupiny jazykov **nepatrí**.

V Srbsku sa používajú ako úradné spisovné jazyky aj jazyky národnostných menšín:

slovenský, albánsky, anglický, rusínsky, rumunský, chorvátsky, maďarský.

14. K uvedenému slovu v ľavom stĺpci nájdi slovo s podobným významom z ponúknutých slov v pravom stĺpci a zakrúžkuj ho.

1. skúpy	drahý, lakomý, vzácny
2. nezbedný	samopašný, samorastlý, samostatný
3. plachý	netrzeplivý, nezávislý, nesmelý
4. mlčanlivý	márnotratný, málovravný, malodušný

15. V uvedených vetách sú podčiarknuté vetné členy. Napíš na čiary, ktoré sú to vetné členy a akými slovnými druhmi sú vyjadrené.

a) Rozhodli sme sa cestovať nočným rýchlikom.

slovný druh: _____

vetný člen: _____

b) Na strechu domu si sadla sova.

slovný druh: _____

vetný člen: _____

16. Pozorne prečítaj uvedené vety. Urč, do ktorého žánru ľudovej slovesnosti patria.

Ak sa vo februári mačka na slnku vyhrieva, v marci sa bude na peci.

Keď vo februári žaby zakŕkajú, slabú úrodu gazdovia zvažajú.

Ak na prvého mája prší, bude celý rok pekne.

Studený máj – v stodole raj.

Daždivý jún celé leto pokazí.

Medardova kvapka štyridsať dní kvapká.

Na mokré Turíce nasledujú pošmúrne Vianoce.

Zakrúžkuj písmeno pred správnu odpoveďou.

a) porekadlá

b) príslovia

c) pranostiky

d) vyčítanky

17. Zakrúžkuj správnu odpoveď. Do dramatického umenia patrí:

a) divadelná hra

b) poviedka

c) román

d) novela

18. Zakrúžkuj písmeno pred tým riadkom, v ktorom uvedené literárne žánre patria do epiky.

- a) balada, sonet, historický román
- b) komédia, tragédia, rozhlasová hra
- c) cestopis, poviedka, román
- d) divadelná hra, balada, poviedka

19. Pozorne prečítaj vety a na čiaru vedľa každej napíš, z ktorej literatúry je vybraná (umelecká literatúra, náučná literatúra, ľudová tvorba – pozor, o jednu je viac).

1. Slovná zásoba sa člení aj podľa toho, ako sa psychické obsahy stavajú svojim významom proti sebe. _____
2. Adam počúval škripanie zubov, hľadel na zamračené čelá a zlovestné uhlíky v očiach. _____

20. Pozorne prečítaj úryvok zo zdramatizovanej Andersenovej rozprávky *Snehová kráľovná*. Zarad tento text do literárneho druhu a literárneho žánru.

ŠTVRTÉ DEJSTVO

1. obraz

(V opone sa zjaví hlava soba.)

GERDA (*vchádza*). Tu je hranica ríše snehovej kráľovnej?

SOB (*zakýva hlavou*).

GERDA. Ty už nesmieš ísť ďalej?

SOB (*pochrúti hlavou*).

Literárny druh: _____

Literárny žánr: _____

Výsledky na teste zo slovenského jazyka

Poznámka: ŽIACI NEVYPLŇAJÚ túto stranu!
Túto stranu vyplní Komisia!

Úhrnný počet bodov

		,	
--	--	---	--

Počet bodov z každej úlohy

Por. č. úlohy	Nevyplnené	0 bodov	0,5 bodov	1 bod
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

Komisia:

- _____
- _____
- _____
- _____

Napiš ✘ na zodpovedajúce miesto.

Identifikačné číslo (Šifra žiaka)	
Škola	
Sídlo	
Priezvisko a meno žiaka	